

Parlamentul Republicii Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI

RAPORT

**de activitate al Secretariatului Parlamentului
pentru anul 2021**

Februarie, 2022

CUPRINS

Lista abrevierilor:	4
INTRODUCERE	5
Capitolul I. CREAREA ȘI DEZVOLTAREA UNOR SERVICII DE ASISTENȚĂ PROFESIONISTE ȘI PRODUCTIVE CARE SĂ OFERE ASISTENȚA NECESARA PARLAMENTULUI PENTRU REALIZAREA EFICIENTĂ A FUNCȚIILOR SALE CONSTITUȚIONALE	7
1. Suportul acordat Parlamentului în realizarea funcției legislative	7
1.1 Organizarea ședinței de constituire a Parlamentului	7
1.2 Organizarea și documentarea lucrărilor plenului Parlamentului.....	7
1.3 Organizarea și documentarea lucrărilor Biroului permanent al Parlamentului	9
1.4 Suportul oferit de către secretariatele comisiilor permanente	10
2. Asistența oferită în realizarea funcției de control parlamentar	11
3. Reprezentarea Parlamentului la Curtea Constituțională și în instanțele de judecată	11
4. Organizarea lucrărilor de secretariat și asigurarea circulației documentelor în Parlament și în cadrul Secretariatului Parlamentului.....	12
CONCLUZII.....	13
PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI.....	14
Capitolul II. PERFEȚIONAREA MODELULUI STRUCTURAL ȘI FUNCȚIONAL AL SECRETARIATULUI PENTRU A PUTEA RĂSPUNDE EFICIENT NECESITĂȚILOR DE ASISTENȚĂ ALE PARLAMENTULUI ÎN BAZA CELOR MAI BUNE PRACTICI	15
5. Asigurarea managementului instituțional	15
6. Implementarea proiectelor ce oferă asistență Parlamentului și Secretariatului Parlamentului	15
7. Implementarea sistemului de control intern managerial (CIM)	18
8. Suport în gestionarea bugetului Parlamentului și a patrimoniului	18
9. Achiziții publice.....	19
10. Tehnologii informaționale și comunicații	20
11. Activitatea de suport administrativ.....	21
12. Activitatea de audit intern.....	22
CONCLUZII.....	23
PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI.....	24
Capitolul III. SPORIREA ASISTENȚEI ACORDATE PARLAMENTULUI ÎN PROCESUL DE COMUNICARE ȘI COOPERARE CU MEDIUL INTERN ȘI EXTERN.....	26
13. Informarea publicului larg și a mass-media cu privire la activitatea Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului.....	26
14. Campanii de informare și sensibilizare.....	26
15. Consolidarea cooperării cu societatea civilă	29
16. Relații externe bilaterale și multilaterale	29
17. Suport pentru informarea, consultarea și soluționarea problemelor petiționarilor..	31
CONCLUZII.....	32
PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI.....	32
Capitolul IV. CREAREA ÎN CADRUL SECRETARIATULUI A UNUI CORP DE FUNCȚIONARI PROFESIONIȘTI, MOTIVAȚI, INTEGRI ȘI EFICIENȚI ÎN REALIZAREA ATRIBUȚIILOR CE LE REVIN	34
18. Dezvoltarea profesională a funcționarilor.....	34
19. Ocuparea funcțiilor/posturilor.....	34
20. Desfășurarea perioadei de probă	36

21. Salarizarea și garanțiile sociale	36
22. Asigurarea securității și sănătății în muncă.....	37
23. Acordarea distincțiilor Parlamentului	37
CONCLUZII.....	37
PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI.....	38
ANEXE	40

Lista abrevierilor:

APCE	Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei
APCEMN	Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice la Marea Neagră
AP EURONEST	Adunarea Parlamentară EURONEST
AIP CSI	Adunarea Interparlamentară a Comunității Statelor Independente
AP OTAN	Adunarea Parlamentară a OTAN
APOSCE	Adunarea Parlamentară a OSCE
AAP	Academia de Administrare Publică
COVID-19	Coronavirus (din engleză: Coronavirus Disease 2019)
CPA RM	Comitetul Parlamentar de Asociere RM-UE
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ECPRD	Centrul European de Cercetare și Documentare Parlamentară
FMI	Fondul Monetar Internațional
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
OTAN	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
ONU	Organizația Națiunilor Unite
ONG	Organizație non-guvernamentală
OTIP	Oficiul teritorial de informare al Parlamentului
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PE	Parlamentul European
PDS	Programul de dezvoltare strategică
SARS CoV-2	Coronavirusul sindromului respirator acut sever 2 (din engleză: Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2)
SI	Sistem informațional
UE	Uniunea Europeană
UIP	Uniunea Interparlamentară

INTRODUCERE

Prezentul raport a fost elaborat de către Secretariatul Parlamentului și prezintă rezultatele activității instituției pe parcursul anului 2021, desfășurate în conformitate cu obiectivele stabilite în cadrul documentelor instituționale de planificare.

Pe parcursul anului de referință Secretariatul Parlamentului a asigurat suportul organizatoric, documentar, juridic, informațional și tehnic al activității Parlamentului întru exercitarea prerogativelor stabilite de Constituție. Instituția și-a aliniat activitatea în corespundere cu măsurile stabilite în Planul de protecție și prevenire a infectării cu virusul SARS CoV-2.

Anul 2021 a fost anul alegerilor parlamentare anticipate. Astfel, Secretariatul Parlamentului a realizat un șir de acțiuni în vederea finalizării activității Parlamentului de legislatura a X-a și de organizare a activității Parlamentului de legislatura a XI-a. S-a acordat suport în organizarea și desfășurarea ședinței de constituire a noului Legislativ, sesiunilor de inițiere a deputaților la început de mandat etc.

Printre realizările pe dimensiunea strategică pot fi menționate elaborarea *Planului de acțiuni al Secretariatului Parlamentului pentru anul 2021*, actualizarea *Catalogului proceselor și fișelor de analiză a proceselor operaționale*, care definesc rolul și responsabilitățile fiecărei subdiviziuni, în corespundere cu standardele naționale ale sistemului de control intern managerial.

Pe parcursul anului s-a reușit continuarea dialogului pentru consolidarea relațiilor de cooperare cu partenerii de dezvoltare. Astfel, Parlamentul s-a alăturat următoarelor campanii și evenimente publice: „Zilele Parlamentului Republicii Moldova cu ocazia celei de-a 30-a aniversări de la constituirea Legislativului”, „30 de ani de la semnarea Declarației de Independență a Republicii Moldova”, „aLEGE o viață fără violență”, „Mesaje prin artă” etc. De asemenea, urmare a apelului de solidaritate, angajații Secretariatului s-au implicat în campania de colectare a fondurilor pentru dotarea laboratorului imunologic al Institutului Oncologic cu un aparat pentru diagnosticarea în fază incipientă a leucemiei la copii.

Totodată, în scopul asigurării transparentizării procesului legislativ prin utilizarea tehnologiilor informaționale, au continuat activitățile pentru dezvoltarea și definitivarea Sistemului Informațional e-Parlament. De asemenea, începând cu sesiunea de toamnă 2021, cu aportul plenar al funcționarilor Secretariatului, au fost dezvoltate și implementate Sistemul electronic de distribuire a documentelor în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului și Sistemul electronic de numărare a voturilor. Implementarea acestor sisteme a contribuit la eficientizarea managementului ședințelor plenare, optimizarea procesului de asigurare a corpului de deputați cu materiale legislative, dar și la utilizarea cu diligență a resurselor disponibile, inclusiv a consumului de hârtie.

În scopul informării corecte a cetățenilor despre utilizarea responsabilă a banilor publici a fost lansat portalul informativ al achizițiilor publice în cadrul Parlamentului.

În prezentul raport sunt reliefate cele mai importante rezultate obținute de instituție în anul de referință, conform obiectivelor trasate în Planul anual de acțiuni al Secretariatului Parlamentului, după cum urmează:

I. Crearea și dezvoltarea unor servicii de asistență profesioniste și productive care să ofere asistența necesară Parlamentului pentru realizarea eficientă a funcțiilor sale constituționale;

II. Perfecționarea modelului structural și funcțional al Secretariatului pentru a putea răspunde eficient necesităților de asistență ale Parlamentului în baza celor mai bune practici;

III. Sporirea asistenței acordate Parlamentului în procesul de comunicare și cooperare cu mediul intern și extern;

IV. Crearea în cadrul Secretariatului a unui corp de funcționari profesioniști, motivați, integri și eficienți în realizarea atribuțiilor ce le revin.

În fiecare capitol este expusă/prezentată informația despre contribuția subdiviziunilor structurale la realizarea obiectivelor, argumentată prin date statistice și comparative.

La finalul fiecărui capitol sunt formulate concluzii asupra activităților realizate de instituție și propuneri privind prioritățile trasate pentru anul următor în vederea răspunderii prompte la provocările existente și pentru eficientizarea activității.

În anexele de la sfârșitul raportului sunt prezentate date statistice exhaustive privind activitatea Secretariatului Parlamentului, sistematizate în baza informației expuse în partea narativă a raportului.

Capitolul I. CREAREA ȘI DEZVOLTAREA UNOR SERVICII DE ASISTENȚĂ PROFESIONISTE ȘI PRODUCTIVE CARE SĂ OFERE ASISTENȚA NECESARĂ PARLAMENTULUI PENTRU REALIZAREA EFICIENTĂ A FUNCȚIILOR SALE CONSTITUȚIONALE

1. Suportul acordat Parlamentului în realizarea funcției legislative

1.1 Organizarea ședinței de constituire a Parlamentului

În scopul organizării ședinței de constituire a Parlamentului de legislatura a XI-a, Secretariatul Parlamentului a realizat un șir de activități în vederea asigurării bunei desfășurări a acestui eveniment. Potrivit obiectivelor, sarcinilor și activităților planificate în Planul de acțiuni privind inițierea deputaților în Parlamentul de legislatura a XI-a, funcționarii din cadrul Secretariatului au realizat următoarele acțiuni:

- elaborarea scenariului ședinței de constituire și asigurarea suportului consultativ președintelui ședinței;
- elaborarea proiectelor de acte normative necesare pentru asigurarea procesului de alegere și formare a organelor de lucru ale Parlamentului;
- actualizarea Ghidului de inițiere în activitatea parlamentară și procesul legislativ;
- redactarea și editarea setului de documente legislative și normative;
- pregătirea mapelor cu materialele necesare pentru activitatea deputaților;
- asigurarea invitării deputaților ale căror mandate au fost validate de către Curtea Constituțională;
- întocmirea listelor deputaților conform apartenenței politice și potrivit deciziei de constituire a fracțiunilor parlamentare;
- asigurarea invitării și prezenței oaspeților de onoare;
- elaborarea setului de modele ale materialelor legislative și prezentărilor pentru ședința de informare.

1.2 Organizarea și documentarea lucrărilor plenului Parlamentului

În anul 2021, Secretariatul Parlamentului a acordat asistență organizatorică și documentară Parlamentului, care și-a desfășurat activitatea în cadrul a două sesiuni parlamentare ordinare și a două sesiuni extraordinare:

- *sesiunea de primăvară*, care a început la 1 februarie și s-a încheiat la 29 iulie (prima ședință în plen a avut loc pe 6 februarie, iar ultima – pe 20 iulie);
- *sesiunea de toamnă*, inaugurată la data de 1 septembrie și finalizată la data de 24 decembrie (prima ședință în plen a avut loc pe 9 septembrie, iar ultima – pe 24 decembrie);
- *sesiunea extraordinară* convocată pentru 6 august și *sesiunea extraordinară* convocată pentru 13–25 august. A fost acordat suportul pentru organizarea ședinței solemne de constituire a Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XI-a și a ceremoniei militar-protocolare de înmânare a Stindardului Președintelui nou-ales al Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XI-a.

Pe durata sesiunilor menționate au fost organizate și documentate **40** ședințe ale Parlamentului, pentru care au fost elaborate ordini de zi, suplimente la ordinea de zi, note, informații, invitații. Au fost pregătite și repartizate deputaților, angajaților Secretariatului Parlamentului documentele propuse pentru examinarea plenului Parlamentului (proiecte de legi și hotărâri, rapoarte/corapoarte, avize etc.).

Informația privind ședințele Parlamentului, prezentată în dinamică pentru anii 2019–2021, este expusă în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Numărul de ședințe ale Parlamentului pentru anii 2019-2021

Anul	Sesiunea de primăvară	Sesiunea de toamnă	Sesiunile extraordinare	Total ședințe
2019	16	13	2	31
2020	21	11	1	33
2021	16	20	4	40

A fost oferită asistență din partea subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului pentru organizarea și desfășurarea ședințelor de lucru ale conducerii Parlamentului cu președinții de comisii parlamentare. Secretariatul Parlamentului a asigurat toți participanții cu documentele necesare, oferind și suportul tehnic necesar pentru desfășurarea conformă a ședințelor respective.

Pe parcursul anului, Secretariatul Parlamentului a asigurat o monitorizare strictă a respectării prevederilor legale privind înregistrarea și circulația proiectelor de acte normative. Astfel, în anul 2021 în Parlament au fost înregistrate **430** proiecte de acte normative, dintre care au fost luate în evidență și completate cu toate documentele aferente a **427** proiecte. Totodată, a fost realizată transparența procesului legislativ prin efectuarea unui șir de acțiuni în vederea publicării pe pagina web a Parlamentului a circa 3025 documente aferente proiectelor de acte normative, fiind actualizată și informația cu privire la stadiile parcurse de acestea.

Tabelul nr. 2

Numărul de proiecte înregistrate (dezagregate pe stadiul de examinare)

Anul	Proiecte înregistrate	Proiecte intrate în procedură legislativă	Proiecte adoptate	Proiecte în lucru	Proiecte respinse	Proiecte retrase/nule
2019	326	317	191	62	8	24/0
2020	533	527	128	273	7	22/0
2021	430	427	221	111	10	7/78

În scopul asigurării calității și conformității actelor adoptate de legislativ, Secretariatului Parlamentului a asigurat redactarea a 260 acte normative, precum și a 185 documente interne ale Parlamentului. A fost promovată consecvent respectarea prevederilor art. 71 din Regulamentul Parlamentului privind necesitatea redactării textului proiectului de act normativ până la adoptarea acestuia în lectură finală. Astfel, au fost redactate 179 proiecte de acte normative, precum și traduse 376 proiecte de acte normative și documente ce țin de activitatea Președintelui Parlamentului, a deputaților și a Secretariatului Parlamentului.

Dinamica numărului de acte normative adoptate în perioada 2013–2021 este prezentată în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3

Numărul de acte adoptate de Parlament în perioada 2013–2021

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
343	189	245	317	324	342	202	259	248

În procesul de avizare a proiectelor de acte normative înaintate Parlamentului spre examinare și aprobare, Direcția generală juridică a prezentat **295** avize cu privire la corespunderea proiectelor cu prevederile constituționale, la respectarea cadrului legal național, respectarea tehnicii legislative, ajustarea proiectelor la cerințele legislației Uniunii Europene și armonizarea cu legislația comunitară.

Secretariatul Parlamentului a realizat traducerea simultană și stenografierea celor 40 ședințe plenare cu durata de peste 238 ore, precum și elaborarea a 40 rapoarte ale dezbaterilor parlamentare cu un număr total de 986 pagini. Au fost transcrise de pe înregistrările audio 1178 fișiere, numărul de pagini al stenogramelor în original ajungând la 4638.

Pentru realizarea lucrărilor de cercetare parlamentară, funcționarii Secretariatului Parlamentului au elaborat **126** studii comparate, dintre care 21 lucrări au fost realizate conform Planului de cercetare parlamentară pe sesiuni, 35 lucrări - la solicitare, 2 lucrări proactive, 12 numere de Observator European, 4 numere de Observator Politic, 45 răspunsuri la solicitările ECPRD și 7 solicitări de la ECPRD.

1.3 Organizarea și documentarea lucrărilor Biroului permanent al Parlamentului

În anul 2021, pentru organizarea și documentarea a **34** ședințe ale Biroului permanent, Secretariatul Parlamentului a elaborat și a repartizat membrilor, angajaților Secretariatului și invitaților la ședințe ordinii de zi, proiecte de hotărâri ale Biroului permanent și alte documente propuse pentru examinare. S-a asigurat elaborarea proceselor-verbale și stenogramelor ședințelor Biroului permanent. Informația privind suportul acordat pentru activitatea Biroului permanent al Parlamentului pe parcursul anului de referință este prezentat în tabelul nr. 4.

Tabelul nr. 4

Statistica privind organizarea și documentarea lucrărilor Biroului permanent în anul 2021

	Sesiunea de primăvară	Sesiunea de toamnă	Sesiune extraordinară	Total
Numărul de ședințe	13	17	4	34
Numărul de hotărâri adoptate	11	19	9	39
Numărul de procese-verbale/stenograme	13	17	4	34

1.4 Suportul oferit de către secretariatele comisiilor permanente

Pe parcursul anului 2021, pentru organizarea și desfășurarea corespunzătoare a activității deputaților în cadrul comisiilor permanente, aceștia au fost asistați de către cele **11** secretariate, care au acordat asistență de specialitate în cadrul procedurii legislative, precum și la realizarea funcției de control parlamentar.

Reieșind din atribuțiile funcționale, consultanții din cadrul secretariatelor comisiilor au oferit asistență de specialitate comisiilor permanente în procesul de examinare și promovare a proiectelor de acte normative în cadrul procedurii legislative, inclusiv la asigurarea ajustării acestora la legislația Uniunii Europene, la organizarea ședințelor de lucru ale comisiilor permanente, la desfășurarea consultărilor, dezbaterilor și audierilor publice etc.

Astfel, în perioada de referință, a fost acordat sprijinul necesar pentru organizarea a **373** ședințe de examinare a proiectelor de acte normative, pentru întocmirea rapoartelor cu sinteze și avize ale comisiilor asupra acestora.

Tabelul nr.5

Numărul ședințelor comisiilor permanente ale Parlamentului în anul 2021

Comisia permanentă	2021		Total
	Sesiunea de primăvară	Sesiunea de toamnă	
Comisia juridică, numiri și imunități	24	39	63
Comisia economie, buget și finanțe	15	28	43
Comisia securitate națională, apărare și ordine publică	10	25	35
Comisia politică externă și integrare europeană	7	21	28
Comisia drepturile omului și relații interetnice	7	13	20
Comisia administrație publică	8	18	26
Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	10	21	31
Comisia agricultură și industrie alimentară	14	19	33
Comisia protecție socială, sănătate și familie	10	23	33
Comisia mediu și dezvoltare regională	11	24	35
Comisia de control al finanțelor publice	12	14	26
Total	128	245	373

2. Asistența oferită în realizarea funcției de control parlamentar

Pentru realizarea eficientă a funcției de control parlamentar, Secretariatul Parlamentului a oferit asistență documentară, organizatorică, juridică și informațională pentru:

- evidența și controlul moțiunilor, întrebărilor, interpelărilor și răspunsurilor;
- organizarea audierilor parlamentare desfășurate în cadrul ședințelor Parlamentului;
- monitorizarea controlului asupra executării dispozițiilor din actele normative adoptate;
- evidența rapoartelor instituțiilor de stat, prezentate Parlamentului conform legislației, și asigurarea plasării lor pe pagina web oficială;
- evidența și monitorizarea prezentării rapoartelor comisiilor de anchetă, ale comisiilor speciale și ale grupurilor de lucru formate prin hotărâri de Parlament.

În anul 2021 au fost organizate **7 ședințe**, în cadrul cărora au fost adresate **22 întrebări**. Au fost luate în evidență 22 întrebări adresate de deputați în cadrul Orei întrebărilor, au fost întocmite și remise către autoritățile administrației publice vizate 8 adrese, au fost recepționate și transmise deputaților 15 răspunsuri la întrebări, au fost întocmite 7 note informative cu privire la prezentarea răspunsurilor la întrebările adresate de deputați, expediate în adresa Cancelariei de Stat, și 4 note informative cu privire la întrebările deputaților la care nu au fost prezentate răspunsurile.

Au fost organizate și desfășurate **7 audieri parlamentare**, au fost întocmite 12 adrese pentru invitarea persoanelor vizate și au fost distribuite deputaților pentru informare 12 materiale parvenite de la instituțiile audiate.

Au fost luate la evidență 2 moțiuni simple care au fost admise în procedură legislativă și a fost organizată dezbaterile lor în cadrul ședințelor în plen ale Parlamentului. A fost asigurat suportul documentar și juridic a **12 comisii anchetă, comisii speciale, grupuri de lucru**, constituite de Parlament în perioada de referință.

A fost asigurată realizarea funcției de evaluare a implementării legilor prin elaborarea a **25** rapoarte ex-post juridice privind implementarea actelor normative și a **2** rapoarte de evaluare ex-post de impact, care au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului.

3. Reprezentarea Parlamentului la Curtea Constituțională și în instanțele de judecată

În perioada de referință a fost asigurat suportul pentru conlucrarea Parlamentului cu Curtea Constituțională, fiind formulate **71** puncte de vedere pe marginea sesizărilor depuse la Curtea Constituțională. Totodată, a fost asigurată participarea reprezentantului Parlamentului la **30** ședințe ale autorității de jurisdicție constituțională. În comparație cu anii precedenți, s-a înregistrat o majorare a numărului de sesizări adresate Curții Constituționale la care Parlamentul prezintă puncte de vedere pe marginea problemelor abordate în sesizări.

Secretariatul Parlamentului a acordat suport grupului de lucru creat pentru identificarea, sistematizarea și evaluarea gradului de realizare a actelor (adreselor)

Curții Constituționale neexecutate în perioada anilor 2011-2021, care a avut drept scop urgentarea procesului de executare a actelor (adreselor) Curții Constituționale, fiind înregistrată inițiativa legislativă nr. 390 prin care s-a propus executarea unor adrese și hotărâri adoptate de Curtea Constituțională și neexecutate.

Pentru asigurarea reprezentării conforme a Parlamentului în instanțele de judecată și în organele de drept din Republica Moldova, funcționarii Secretariatului Parlamentului au pregătit cereri de chemare în judecată, referințe, explicații, demersuri și alte acte procesuale cu referire la dosarele intentate de către Parlament și împotriva Parlamentului, au participat, în calitate de reprezentanți ai Parlamentului, la **21** ședințe ale instanțelor de judecată. De asemenea, au fost efectuate acțiuni în legătură cu **38** dosare de judecată în care Parlamentul este parte în proces.

4. Organizarea lucrărilor de secretariat și asigurarea circulației documentelor în Parlament și în cadrul Secretariatului Parlamentului

Pe parcursul anului 2021, au fost recepționate și înregistrate 3133 documente adresate conducerii Parlamentului și Secretariatului Parlamentului, cu formularea a 1585 proiecte de rezoluție asupra documentelor primite și înregistrate.

Totodată, a fost gestionat fluxul de e-mailuri cu documente și solicitări de informații primite pe adresele electronice ale Parlamentului ddp@parlament.md și info@parlament.md. Au fost primite, repartizate și luate la evidență 20.897 documente adresate comisiilor permanente, fracțiunilor parlamentare, deputaților în Parlament și subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului.

În acest context, au fost recepționate și prelucrate informațiile asupra 17910 e-mailuri, 5773 fiind redirecționate conducerii Parlamentului și Secretariatului Parlamentului, deputaților, fracțiunilor parlamentare, comisiilor permanente, subdiviziunilor structurale, precum și autorităților administrației publice centrale.

Notă: Informația privind suportul acordat în realizarea funcției legislative este prezentată detaliat în formă grafică în anexe după cum urmează:

Anexa nr. 1. Proiecte intrate în procedură legislativă în anul 2021;

Anexa nr. 2. Sinteza actelor normative adoptate în anul 2021;

Anexa nr. 3. Sinteza activității de stenografiere în perioada 2019–2021;

Anexa nr. 4. Numărul ședințelor desfășurate în comisiile permanente ale Parlamentului în anii 2020–2021;

Anexa nr. 5. Statistica prezentării rapoartelor/corapoartelor, avizelor și amendamentelor la proiectele de acte normative în anul 2021;

Anexa nr. 6. Sinteza activității de redactare a actelor adoptate.

CONCLUZII

Anul 2021 s-a caracterizat printr-o multitudine de provocări pentru Secretariatul Parlamentului. Cu toate acestea, acțiunile conjugate ale tuturor subdiviziunilor în vederea organizării, documentării și expertizării juridice au asigurat realizarea procesului legislativ și a controlului parlamentar la nivel înalt.

Au fost elaborate în termen toate lucrările de cercetare parvenite prin cerere. Lucrările de cercetare, conform Planului de cercetare parlamentară pe sesiuni, au fost realizate în proporție de 95% (18 elaborate în termen, 3 lucrări sunt în proces de elaborare). În condițiile fluxului mare de solicitări parvenite de la deputați, a fost acordat prioritate lucrărilor de cercetare la solicitare și celor urgente.

Totuși, este necesar să menționăm că, în rezultatul analizei efectuate asupra respectării cerințelor prevederilor legale în procesul de realizare a acțiunilor pentru obiectivul menționat supra, au fost constatate un șir de curențe care necesită a fi soluționate cu corpul de deputați și alte instituții, cum ar fi:

➤ *la etapa verificării admisibilității introducerii actelor normative în procedura legislativă:*

- din numărul total de 430 proiecte de acte normative intrate în procedură legislativă, 63 proiecte au fost înaintate cu abateri de la prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dintre acestea de către Guvern au fost prezentate 25 de proiecte, de către deputați – 35 și de către Președintele Republicii Moldova – 3 proiecte. Sistematizând curențele constatate, pot fi menționate următoarele probleme în procesul de verificare și înregistrare a proiectelor de acte normative: lipsa originalelor avizelor ministerelor și a raportului de expertiză anticorupție; lipsa versiunii electronice a proiectului; lipsa semnăturilor pe nota informativă, sinteza obiectivelor și tabelul comparativ, pe avizele ministerelor; lipsa versiunii în limba rusă, în cazul proiectelor prezentate de către Guvern; lipsa informației privind rezultatul consultării publice a proiectului, a tabelului comparativ, a sintezei obiectivelor și propunerilor, a analizei impactului de reglementare; necorespunderea denumirii proiectului de act normativ cu conținutul proiectului; lipsa proceselor-verbale ale fracțiunilor parlamentare, în cazul proiectelor pentru modificarea unor hotărâri ale Parlamentului ce țin de componența nominală a organelor de lucru ale Parlamentului etc.;

➤ *la etapa includerii proiectelor de acte normative pe ordinea de zi:*

- includerea unor proiecte de legi în ordinea de zi cu încălcarea termenului stabilit de Regulamentul Parlamentului, fapt care a necesitat avizarea de urgență a acestora;

- adoptarea unor proiecte în regim de urgență. În consecință, unele dintre legile adoptate (norme din legi) au fost contestate la Curtea Constituțională;

➤ *la etapa post-adoptare și pregătire pentru semnare a actelor normative:*

- examinarea și votarea proiectelor de acte normative cu multiple amendamente, propuneri și obiectii, care modifică esențial sau parțial textul proiectului, fără a fi redactate pentru lectură finală în conformitate cu prevederile art. 71 din Regulamentul Parlamentului (din 248 de acte adoptate pentru anul de referință doar 106 au fost supuse procedurii de redactare pentru lectura finală);

- redactarea textului actului normativ după votare, fapt ce poate duce la denaturarea voinței legiuitorului;
 - *la etapa întocmirii rapoartelor ex-post de impact privind implementarea actelor normative:*
- implicarea insuficientă a comisiilor permanente în procesul de exercitare a funcției de control parlamentar;
 - *la etapa exercitării atribuțiilor ce țin de reprezentarea Parlamentului la Curtea Constituțională:*
- lipsa unei prevederi legislative care să stabilească o procedură concretă de monitorizare și executare a adreselor parvenite din partea Curții Constituționale;
- neimplicarea secretariatelor comisiilor parlamentare de profil, inclusiv reticența privind desemnarea de către președintele comisiei a responsabilului de elaborarea punctului de vedere al Parlamentului asupra sesizărilor Curții Constituționale, dar și nepromovarea proiectelor punctelor de vedere transmise în comisie.

PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI

În scopul eficientizării activității instituției, dar și în vederea atenuării impactului curențelor menționate, Secretariatul Parlamentului își propune să realizeze următoarele activități pe parcursul anului 2022:

- respectarea prevederilor art. 71 din Regulamentul Parlamentului privind obligativitatea redactării proiectului de act normativ până la adoptarea acestuia în lectură finală;
- actualizarea Instrucțiunii privind circulația proiectelor în Parlament, adoptată prin Hotărârea Biroului permanent nr. 30/2012;
- abordarea problemei privind actualizarea regulilor și procedurilor parlamentare pentru eliminarea mai multor probleme identificate în realizarea procesului legislativ;
- consolidarea relațiilor de cooperare cu ECPRD, focusarea activităților de cercetare pe elaborarea studiilor la solicitarea beneficiarilor, precum și a lucrărilor de cercetare pro-active cu subiecte de interes sporit în societate, conform prevederilor Ghidului metodologic privind elaborarea lucrărilor de cercetare parlamentară, precum și crearea și dezvoltarea bazei de date electronice privind lucrările de cercetare elaborate.

Capitolul II. PERFEȚIONAREA MODELULUI STRUCTURAL ȘI FUNCȚIONAL AL SECRETARIATULUI PENTRU A PUTEA RĂSPUNDE EFICIENT NECESITĂȚILOR DE ASISTENȚĂ ALE PARLAMENTULUI ÎN BAZA CELOR MAI BUNE PRACTICI

5. Asigurarea managementului instituțional

Pe parcursul anului 2021, au fost realizate următoarele activități prioritare aferente procesului de dezvoltare strategică și de îmbunătățire a activității de luare a deciziilor în cadrul Secretariatului Parlamentului:

- pentru asigurarea planificării instituționale și realizarea eficientă a activităților, a fost elaborat și aprobat *Planul de acțiuni al Secretariatului Parlamentului pentru anul 2021* (Dispoziția SG1 nr. 03 din 15.02.2021), prin care au fost stabilite obiectivele instituției pentru perioada de referință, reieșind din prioritățile stabilite în cadrul Programului de dezvoltare strategică al Secretariatului Parlamentului pentru anii 2020–2022;

- s-au aprobat *planurile de acțiuni ale subdiviziunilor Secretariatului (25)* în scopul realizării planificării operaționale interne;

- pentru definirea rolului și a responsabilităților fiecărei subdiviziuni, a fost elaborat *Catalogul proceselor operaționale* al Secretariatului Parlamentului, care include 62 fișe de analiză a proceselor;

- în scopul evaluării mecanismului de interacțiune a deputatului cu cetățenii prin intermediul oficiilor teritoriale de informare ale Parlamentului (OTIP), a fost elaborat *Raportul de evaluare a activității OTIP pentru perioada 2017-2021*, care a identificat realizările în dinamică pentru o perioadă de cinci ani, a asigurat o evaluare a proceselor operaționale, a resurselor disponibile și utilizarea acestora, a performanței și a percepției publice privind asistența oferită de către oficii;

- a fost dezvoltat și operaționalizat de către subdiviziunile Secretariatului funcționalitățile *Sistemului electronic de numărare a votului (SENV) și cel de distribuire a documentelor în cadrul ședinței plenare a Parlamentului*;

- a fost organizată de către conducerea Secretariatului, la data de 15 februarie 2020, *ședința de totalizare a activităților de raportare a subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului*. Urmare a acestui eveniment, a fost întocmit și publicat pe pagina web a Parlamentului *Raportul anual de activitate al Secretariatului Parlamentului în anul 2020*.

6. Implementarea proiectelor ce oferă asistență Parlamentului și Secretariatului Parlamentului

Coordonarea asistenței externe a constituit o activitate importantă pentru Secretariatul Parlamentului, care a acordat suportul pentru organizarea și buna desfășurare în cadrul instituției a proiectelor de asistență externă din partea donatorilor, pentru implementarea activităților planificate, pregătirea notelor informative privind finanțarea, extinderea, restructurarea proiectelor de asistență tehnică. Reuniunile de lucru ale reprezentanților Secretariatului Parlamentului și ai

proiectelor ce oferă asistență Secretariatului s-au desfășurat preponderent în regim online, în vederea respectării restricțiilor în domeniul sănătății publice.

În legătură cu *raportarea pe asistența tehnică externă*, a fost prezentată Ministerului Finanțelor informația anuală privind proiectele/programele de asistență tehnică externă în derulare de care a beneficiat Parlamentul și Secretariatul pe parcursul anului 2021, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe.

Identificarea oportunităților de cooperare tehnică și a necesităților de asistență pentru consolidarea capacităților instituționale ale Parlamentului și ale Secretariatului a fost realizată prin sistematizarea necesităților de asistență ale subdiviziunilor structurale privind domeniile și necesitățile de suport (56), care ar putea fi acoperite de potențiale programe/proiecte de asistență externă.

Pentru asigurarea transparenței și vizibilității activităților și rezultatelor obținute drept urmare a proiectelor de asistență externă, rapoartele de progres și cele finale aferente implementării proiectelor de asistență externă din sectorul coordonat sunt *publicate pe pagina web a Parlamentului*.

Totodată, Parlamentul și Secretariatul Parlamentului au beneficiat de suport oferit de către ONU și UE pentru implementarea următoarelor proiecte de asistență externă:

a. Proiectul PNUD „*Consolidarea guvernării parlamentare în Moldova*”, componenta e-Parlament. A continuat implementarea activităților pe componenta de SI e-Parlament (DMS, e-voting și pagina web), care reprezintă una din prioritățile de bază privind modernizarea instituției prin utilizarea tehnologiilor informaționale în vederea asigurării eficienței și transparenței forului legislativ. Secretariatul Parlamentului a asigurat realizarea următoarelor activități pentru implementarea SI e-Parlament:

- realizarea și organizarea testelor de performanță a SI e-Parlament;
- elaborarea Matricei de trasabilitate a proiectului;
- verificarea și validarea fluxurilor în cadrul SI e-Parlament;
- descrierea și optimizarea fluxurilor de lucru în cadrul SI e-Parlament;
- coordonarea ședințelor de planificare cu factorii-cheie (grup de lucru, PNUD, QA, eGov, Nextsense, deputați etc.);
- coordonarea și avizarea livrabililor proiectului;

b. Proiectul UE „*Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de Asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare*”. Au fost realizate următoarele activități în cadrul Componentei nr. 3 a proiectului:

- evaluarea necesităților de consolidare a capacităților și elaborarea Programului de formare la locul de muncă pentru angajații Secretariatului Parlamentului;

- evaluarea cooperării dintre Parlament și Guvern privind implementarea Agendei de Asociere, cu elaborarea unui raport de evaluare;

- organizarea atelierului de instruire „*Rolul Parlamentului în procesul de asociere cu UE*” în contextul Programului de inițiere a deputaților, structurat pe module tematice care vizează procesul de asociere cu Uniunea Europeană, rolul Parlamentului în implementarea Acordului de Asociere, procesul de armonizare a

legislației și rolul funcției de control al legislativului în procesul de integrare în UE. Reprezentanții proiectului au împărtășit cu deputații și angajații Secretariatului Parlamentului experiența lor în implementarea Acordului de Asociere cu UE și armonizarea legislației;

- instruirea angajaților Secretariatului în cadrul atelierului „Advanced Course in Post-Legislative Scrutiny” (online), organizat de către Westminster Foundation for Democracy, cu suportul Institutului de studii juridice avansate din Londra;

c. Proiectul PNUD „*Consolidarea rolului Parlamentului în îmbunătățirea egalității de gen în Republica Moldova*”. Pe parcursul anului 2021, au fost asigurate activități de susținere a *Platformei comune de dialog a doamnelor deputate*, fiind organizate întruniri ale deputatelor cu alesele locale în cadrul celor 4 forumuri regionale, prin intermediul Oficiilor teritoriale de informare ale Parlamentului. Evenimentele fac parte dintr-un șir de acțiuni programate pentru relansarea Platformei de dialog a doamnelor deputate din Parlamentul Republicii Moldova. Deputatele au avut un dialog deschis cu autoritățile centrale și cele locale, astfel, contribuind la identificarea soluțiilor într-un sprijinul oamenilor în teritoriu;

d. *Rețeaua secretarilor generali ai parlamentelor din țările Parteneriatului Estic* (GIZ). Pe parcursul anului, Republica Moldova a deținut președinția în cadrul Rețelei secretarilor generali ai parlamentelor țărilor Parteneriatului Estic (care a fost prelungit până în aprilie 2022), fiind realizate următoarele activități:

- organizarea webinarului dedicat educației civice în administrațiile parlamentare ale țărilor Parteneriatului Estic (22 iulie 2021). Evenimentul s-a încadrat în programul de activități al Rețelei și a promovat consolidarea cooperării dintre legislativele statelor membre. La eveniment au participat reprezentanți ai Parlamentului Georgiei, ai Parlamentului Republicii Moldova, ai Radei Supreme a Ucrainei și ai Adunării Naționale a Republicii Armenia;

- lansarea noului Proiect GIZ „*Consolidarea Administrației Parlamentare în Parteneriatul Estic*” (etapa II), care se va implementa în perioada noiembrie 2021 – septembrie 2024. Direcțiile de cooperare ale Proiectului GIZ sunt:

- a) transformarea digitală și democrația;
- b) dezvoltarea de leadership pentru femei;
- c) instrumente de participare civică și e-servicii prin Centrul de implicare civică;
- d) creșterea gradului de transparență prin Inițiativa parlamentelor deschise;
- e) îmbunătățirea elaborării proiectelor de acte normative și analiza impactului de reglementare;
- f) promovarea deschiderii parlamentare în țările Parteneriatului Estic;
- g) organizarea Academiei de iarnă și de vară;
- h) stabilirea cooperării cu instituțiile europene și cu parlamentele statelor membre ale UE;
- i) consolidarea funcției de control parlamentar; servicii digitale și servicii speciale pentru grupurile vulnerabile;
- j) îmbunătățirea capacității de cercetare a Parlamentului etc.;

e. *Programul de asistență oferit de către Parlamentul European (PE)*. Au fost identificate activitățile pentru dezvoltarea Programului de asistență oferit de către Parlamentul European în contextul reuniunii comune a secretarului general al

Parlamentului și a domnului Dragoș Tudorache, eurodeputat și raportor al Comisiei de politică externă pentru implementarea Acordului de Asociere UE – Republica Moldova în cadrul Parlamentului European, precum și coordonator al activităților PE de susținere a democrației parlamentare în Republica Moldova, în contextul definitivării priorităților Memorandumului între PE și Parlamentului RM.

7. Implementarea sistemului de control intern managerial (CIM)

În perioada de referință a continuat procesul de implementare a sistemului de control financiar public intern în vederea creșterii eficienței managementului operațional la nivelul Secretariatului Parlamentului. Obiectele sistemului de control intern managerial au constituit toate activitățile și procesele din cadrul Secretariatului, inclusiv elaborarea documentelor de planificare instituțională, raportarea și monitorizarea proceselor.

Astfel, întru asigurarea eficienței și funcționalității sistemului de control intern managerial în cadrul Secretariatului Parlamentului, au fost elaborate *Registrul riscurilor al Secretariatului Parlamentului pentru 2021*, *Raportul consolidat privind implementarea managementului riscurilor în cadrul Secretariatului Parlamentului pentru anul 2020*, precum și *Raportul anual privind controlul intern managerial în cadrul Secretariatului Parlamentului pentru 2020*, în baza căruia a fost emisă *Declarația privind răspunderea managerială*, publicată pe pagina web oficială a Parlamentului.

A fost organizat un atelier de instruire cu șefii subdiviziunilor structurale ale Secretariatului pe tematica controlului intern managerial (5-6 aprilie 2021), unde au fost prezentate caracteristicile generale ale CIM, managementul riscurilor și documentarea proceselor de bază.

8. Suport în gestionarea bugetului Parlamentului și a patrimoniului

Pe parcursul anului 2021 au fost asigurate menținerea și consolidarea managementului financiar și bugetar al instituției, în conformitate cu cadrul normativ și cu reglementările interne.

Bugetul Parlamentului pentru anul 2021 a fost aprobat în sumă de **172801,8** mii lei (Legea nr. 258/2020).

În urma rectificărilor efectuate pe parcursul anului, bugetul Parlamentului a fost optimizat cu 2652,0 mii lei, bugetul precizat constituind astfel **169959,8** mii lei, dintre care 169199,8 mii lei – resurse generale și 760,0 mii lei – venituri colectate. Astfel, au fost reduse alocațiile prevăzute pentru serviciile comunale și de întreținere cu 1787,0 mii lei și cele prevăzute pentru procurări de bunuri cu 865,0 mii lei.

Executarea bugetului Parlamentului față de planul precizat la partea de resurse a constituit **163867,4 mii lei** sau **96,2%**, inclusiv din:

- veniturile colectate în sumă de 618,5 mii lei sau 81,4% față de planul precizat, dintre care 572,6 mii lei de la acordarea serviciilor de locațiune a bunurilor și 45,9 mii lei de la prestarea serviciilor cu plată, ceea ce se explică printr-un număr redus al chiriei/locațiunii spațiilor de parcare.

Executarea bugetului la partea de cheltuieli a constituit **163763,7** mii lei sau **96,35%** din totalul de alocații, în sumă de 169959,8 mii lei, inclusiv sub aspectul clasificăției economice pentru:

- *cheltuieli de personal* (salarizarea și contribuțiile sociale și medicale), în sumă totală de **115432,0** mii lei sau **97,3%**;
- *prestații sociale ale angajatorului* (plățile compensatorii, indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, garanțiile la încetarea acțiunii contractului de muncă), în sumă de **33249,4** mii lei sau **96,5%**;
- *servicii comunale și de întreținere*, în sumă totală de **9127,6** mii lei sau **89,5%**;
- *procurare a mijloacelor fixe*, în sumă de **3499,2** mii lei sau **93,9%**;
- *procurare a materialelor circulante*, în sumă de **2455,6** mii lei sau **84,3%**.

Cu excepția cheltuielilor de personal și a celor pentru prestațiile sociale, cheltuielile în anul 2021 s-au diminuat, comparativ cu anul 2020, de la 22224,3 mii lei la 16837,1 mii lei sau cu circa **24,2%**.

Totodată, unul din obiectivele de bază ale Secretariatului Parlamentului constă în fundamentarea resurselor financiare necesare activității Parlamentului și Secretariatului Parlamentului și asigurarea elaborării proiectului de buget anual al Parlamentului. În acest sens, s-a asigurat estimarea și fundamentarea resurselor financiare necesare activității Parlamentului pentru anul 2022 și estimarea Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pentru anii 2023–2024, generalizarea și analiza solicitărilor de buget prin prisma indicatorilor de performanță și a obiectivelor Secretariatului Parlamentului.

În scopul asigurării integrității patrimoniului și controlului gestiunii acestuia, pe parcursul anului a fost efectuată inventarierea anuală și unele controale inopinate care au constatat existența tuturor bunurilor patrimoniale, luate în evidența contabilă a instituției.

9. Achiziții publice

În perioada de referință, Secretariatul Parlamentului a asigurat transparența procedurilor de achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii prin elaborarea:

- Planului anual de achiziții, publicat pe pagina web a Parlamentului;
- rapoartelor privind monitorizarea contractelor de achiziții publice pentru anul 2021.

Concomitent, în contextul noilor reglementări în domeniul achizițiilor publice, toate anunțurile de participare la procedurile de achiziții publice pentru necesitățile Parlamentului și ale Secretariatului Parlamentului, inclusiv documentația de atribuire, au fost plasate în Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice (M-Tender). Totodată, a fost asigurată prezentarea dărilor de seamă asupra procedurilor de achiziții publice și privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică la Agenția Achiziții Publice, în conformitate cu Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665/2016.

Totodată, Secretariatul Parlamentului a lansat portalul informativ al achizițiilor publice în cadrul Parlamentului Republicii Moldova – achizitii.parlament.md, ce cuprinde toate anunțurile de achiziție a bunurilor, serviciilor și lucrărilor, planurile

anuale de achiziții publice, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții publice, sistematizate începând cu anul 2016.

A fost asigurată organizarea și desfășurarea a **121** proceduri de achiziții publice după cum urmează: 6 licitații deschise, 6 cereri ale ofertelor de preț, 8 proceduri directe cu unicii prestatori de servicii, 101 proceduri de mică valoare, care au fost finalizate cu încheierea a **194** de contracte de achiziții publice de bunuri/servicii/lucrări în sumă totală de **13 989, 27** mii lei.

De asemenea, au fost perfectate:

- 14 acorduri adiționale de micșorare și reziliere, în sumă de 1 957,24 mii lei;
- 23 de dări de seamă la procedurile achiziții publice și realizarea contractelor de mică valoare, care au fost transmise în adresa Agenției Achiziții Publice;
- 7 puncte de vedere în adresa Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (au fost examinate 7 contestații ale operatorilor economici).

10. Tehnologii informaționale și comunicații

A fost asigurată funcționalitatea și dezvoltarea sistemelor informaționale integrate ale Parlamentului prin implementarea obiectivelor prioritare de informatizare a activității instituției. În regim de lucru a fost asigurat suportul tehnic pentru deputați și angajații Secretariatului, precum și pentru ședințele plenare ale Parlamentului, ședințele Biroului permanent și ale comisiilor permanente, speciale, de anchetă și întrevederi online (peste 200), cu efectuarea înscrierilor video și audio și stocarea acestora.

Printre principalele realizări în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicații se numără:

- dezvoltarea portalului Intranet în versiunea 2.0, prin adăugarea modulelor noi și popularea rubricilor privind activitatea instituției;
- suport pentru dezvoltarea aplicațiilor mobile IOS/Android pentru resursele web ale Parlamentului;
- crearea sistemului electronic de numărare a voturilor, care colectează și afișează opțiunile de vot prin intermediul unei interfețe grafice, cu publicarea ulterioară a rezultatelor pe pagina web;
- crearea sistemului electronic de distribuire a documentelor, care afișează documentele aferente proiectelor de acte normative pe tabletele instalate în sala plenului;
- punerea în aplicare a platformei SharePoint pentru editarea simultană în grup a documentelor de către utilizatori;
- dezvoltarea rețelei WI-FI a Parlamentului pentru 90% din spațiul de lucru al utilizatorilor și a rețelei locale LAN;
- dezvoltarea tehnologiei VPN pentru utilizatorii care își desfășoară activitatea la distanță;
- mentenanța la serverele fizice și cele virtuale situate în Data Center, UPS, climatizoare;
- mentenanța tabletelor instalate în sala plenară;
- mentenanța infrastructurii de rețea și tehnicii de calcul în oficiile teritoriale de informare ale Parlamentului;

- instalarea și configurarea serverelor pentru SI e-Parlament, configurarea conexiunilor interne și externe între sisteme etc.;
- proiectarea și dezvoltarea catalogului electronic e-Biblioteca;
- mentenanța și monitorizarea preventivă pentru asigurarea funcționării optime a telefoniei IP;
- administrarea și mentenanța telefoanelor fizice cu posibilitatea instalării aplicației mobile „Skype for Business” pe dispozitive mobile sau fixe pentru ca utilizatorul final să poată fi asigurat cu telefonie fixă;
- stocarea în siguranță a documentelor, elaborarea mapelor pentru fiecare utilizator în parte;
- asigurarea funcționalității Mail serverului pentru utilizatori;
- instalarea, configurarea, reparația, mentenanța tehnicii de calcul din parcul IT, inclusiv asigurarea corpului de deputați și funcționari cu suport tehnic în utilizarea corectă a echipamentului;
- asigurarea securității cibernetice în regim non-stop și a suportului informațional;
- mentenanța și reînnoirea certificatelor de acces (STISC, MSign, MPay);
- implementarea sistemului de supraveghere video a clădirii Parlamentului, a teritoriului și a infrastructurii adiacente.

11. Activitatea de suport administrativ

Activitățile de suport administrativ s-au axat pe realizarea mai multor sarcini.

➤ *Evidența, gestionarea, exploatarea și reparația imobilelor, a obiectivelor, a instalațiilor inginerești, a utilajelor și a bunurilor aflate în administrarea instituției.*

În scopul bunei gestionări a imobilului casa-hotel a Parlamentului, a fost elaborat Regulamentul privind atribuirea apartamentelor de serviciu/de manevră și acordarea indemnizației pentru chirie deputaților în Parlament care nu dispun de spațiu locativ în municipiul Chișinău (Hotărârea Biroului permanent nr. 7/2021), prin care s-a introdus un principiu nou privind achitarea plății pentru chirie în casa-hotel a Parlamentului. Ca urmare a acestor măsuri, au fost încheiate contracte de dare în locațiune a apartamentelor de serviciu și încasate mijloace suplimentare la bugetul instituției.

Totodată, pentru modernizarea edificiilor aflate la balanța Secretariatului Parlamentului au fost efectuate lucrări de reparație la scările de intrare în sediu și lucrări de reparație curentă la intrarea în casa-hotel a Parlamentului. Au fost amenajate 4 locuri de parcare și o rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități la intrarea în sediul Direcției petiții și audiențe a Secretariatului Parlamentului și instalarea indicatoarelor de circulație rutieră.

În scopul îmbunătățirii managementului deșeurilor, a fost încheiat un contract de colectare și furnizare a maculaturii (fiind colectate 2700 kg) și a fost instalat un distrugător de hârtie. Materia primă obținută în rezultatul prelucrării produselor de papetărie este transmisă spre reciclare.

➤ *Asigurarea instituției cu servicii de transport.*

În vederea modernizării parcului auto al Parlamentului, au fost determinate activele neutilizate și a fost elaborată și aprobată Hotărârea Biroului permanent nr.

33/20211 privind scoaterea din uz a unor active neutilizate, prin care s-a autorizat scoaterea din folosință și comercializarea a 12 unități de transport neutilizate.

Totodată, în scopul amenajării teritoriului adiacent, au fost executate lucrări de pavare a parcurii publice, amplasate în aer liber, din str. A. Corobceanu nr. 10 și a fost instalat un dispozitiv automat la bara de acces dirijată, ceea ce a contribuit la optimizarea cheltuielilor publice pentru aceste obiecte;

➤ *Asigurarea logistică a activității și a serviciilor de deservire alimentară în cadrul evenimentelor.*

A fost oferită asistență logistică și tehnică pentru ședințele plenare, ședințele Biroului permanent, ședințele comisiilor permanente, 163 întrevederi cu reprezentanți ai corpului diplomatic și ai delegațiilor oficiale din străinătate și 2 reuniuni multilaterale.

În aceeași ordine de idei, a fost oferit suport logistic și organizatoric pe parcursul vizitelor oficiale în Republica Moldova a 11 delegații străine și suport logistic pentru 7 vizite oficiale peste hotare ale Președintelui Parlamentului Republicii Moldova. În vederea asigurării deplasărilor de serviciu peste hotare ale deputaților și funcționarilor publici, în anul 2021, au fost coordonate, rezervate, procurate și distribuite 53 bilete de avion;

➤ *Asigurarea cu servicii de îngrijire a încăperilor de serviciu și a teritoriilor adiacente.*

Au fost asigurate lucrările de amenajare a teritoriului adiacent clădirii legislativului cu resurse proprii, fără încheierea unui contract de deservire cu agenți municipali. În vederea asigurării măsurilor sanitar-igienice în procesul de activitate a instituției au fost asigurate măsurile de prevenire a infecției cu virusul SARS CoV2 în incinta spațiilor gestionate de către Secretariatul Parlamentului, fiind distribuite măști de protecție și dezinfectante pentru angajați, realizată dezinfectarea periodică a sălilor de ședințe cu aplicarea lămpilor bactericide.

Spațiile din gestiunea Parlamentului care au fost salubrizate și igienizate constituie o suprafață totală de **20,31** mii m². Concomitent, a fost asigurată curățenia, salubritatea, irigarea, îngrijirea spațiilor verzi și a teritoriului adiacent imobilelor Parlamentului, cu o suprafață de circa **31,72** mii m².

În urma identificării necesităților și a elaborării caietelor de sarcini pentru achizițiile de bunuri, lucrări și servicii în domeniile de competență, a fost monitorizată și verificată conformitatea calității mărfurilor, bunurilor și serviciilor cu specificațiile tehnice prevăzute în contractele de achiziții, au fost evaluate riscurile suplimentare asociate procesului de executare a contractelor de achiziții publice.

12. Activitatea de audit intern

Pornind de la misiunea Serviciului audit intern, obiectivul principal a fost evaluarea proceselor operaționale din cadrul Secretariatului Parlamentului prin prisma riscurilor asociate, furnizând asigurări rezonabile privind eficacitatea controlului managerial intern. Auditul intern a fost desfășurat atât în conformitate cu *Planul activității de audit intern pentru anul 2021*, cât și în regim ad-hoc. Astfel, în cursul anului de referință au fost efectuate **3** misiuni de audit privind:

- evaluarea procesului de management al sistemului de telecomunicație în cadrul Secretariatului pentru perioada 2018–2020;
- evaluarea procesului de casare a dispozitivelor care duc la modernizarea mijloacelor fixe;
- evaluarea conformității sistemului de control intern managerial la SNCI în cadrul Secretariatului.

De asemenea, a fost efectuată o misiune de stabilire a conformității actelor de reglementare a unor activități de deservire tehnică a bunurilor (echipamentelor) din cadrul Secretariatului.

Aspectele pozitive, deficiențele identificate în cadrul acestor misiuni și recomandările înaintate au fost prezentate în rapoartele de audit intern, pentru managerii operaționali fiind pusă sarcina de a efectua controale interne eficiente în scopul gestionării riscurilor și al atingerii obiectivelor stabilite și de a soluționa prompt și sistemic problemele depistate. Astfel, recomandările oferite în cadrul misiunilor de audit au fost acceptate integral de către managerii operaționali, acestea fiind incluse în Planurile de acțiuni aprobate de către conducerea instituției pentru a fi implementate conform termenelor prestabilite.

Adițional angajamentelor directe de audit planificate, au fost realizate activități de consiliere în diverse chestiuni ce țin de eficientizarea proceselor operaționale de bază și/sau expuneri pe marginea unor proiecte de documente parvenite pentru consultare în interiorul entității.

CONCLUZII

Analiza felului în care au fost implementate prioritățile din cadrul Obiectivului nr. 2 conduce spre următoarele concluzii:

➤ *pe segmentul managementului instituțional:*

- planificarea este un instrument utilizat de către managementul instituției în eficientizarea proceselor de lucru, asigurarea unui nivel sporit de performanță și depistarea lacunelor în atingerea obiectivelor sale. Astfel, pentru îmbunătățirea procesului de planificare este necesară corelarea conformă a obiectivelor trasate de principalul instrument de planificare strategică a instituției (PDS) cu documentele anuale de planificare și management al resurselor financiare;

- gradul de realizare a activităților planificate incluse în Planul de acțiuni al Secretariatului Parlamentului pentru anul 2021 constituie circa 61%, în proces de realizare sunt în jur de 21%, iar 18% nu au fost realizate din motive obiective (agravarea situației epidemiologice, alegerile parlamentare anticipate etc.). În urma evaluării procesului de raportare anuală a activității subdiviziunilor structurale ale Secretariatului, s-a constatat necesitatea consolidării cunoștințelor angajaților în domeniul planificării strategice și operaționale, precum și al raportării activității. Totodată, se atestă o reticență la respectarea cerințelor de raportare din partea secretariatelor comisiilor permanente, precum și lipsa unui mecanism de raportare obligatorie;

- descrierea proceselor de lucru în cadrul Secretariatului Parlamentului are drept scop crearea mecanismului de evaluare a activităților operaționale ale instituției. În cadrul elaborării Catalogului proceselor din cadrul Secretariatului și a fișelor de

analiză a proceselor operaționale, au fost identificate 62 de procese majore și responsabilii de gestionarea acestora.

➤ *coordonarea asistenței externe:*

- a fost asigurată buna desfășurare în cadrul Secretariatului Parlamentului a proiectelor de asistență externă tehnică din partea donatorilor, a ședințelor conducerii Secretariatului cu reprezentanții partenerilor de dezvoltare, implementare a activităților, precum și extinderea, restructurarea proiectelor/programelor de asistență externă;

- un indicator neatins este implementarea Sistemului informațional e-Parlament, fiind extins termenul de lansare din cauza dificultăților întâmpinate de către compania dezvoltatoare în procesul de configurare a sistemului;

➤ *implementarea sistemului de control intern managerial:*

- Secretariatul Parlamentului a asigurat pentru perioada de referință organizarea și funcționarea sistemului de control intern managerial în conformitate cu prevederile cadrului național. Urmare a evaluării efectuate *a fost constatată realizarea parțială a standardelor SNCI*, ceea ce permite a trage concluzia rezonabilă că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficacitate, legalitate, etică și integritate. Astfel, din totalul de **20** SNCI, **13** standarde au fost implementate în totalitate (65%) și 7 – parțial implementate (35%);

➤ *pe segmentul de gestionare a resurselor bugetului și achizițiilor publice:*

- a fost îmbunătățit mecanismul de asigurare a transparenței informațiilor și activităților realizate, fiind lansat portalul informativ al achizițiilor publice în cadrul Parlamentului, care asigură dreptul fundamental al cetățenilor de a fi informați despre utilizarea banilor publici în procesul de activitate a instituției;

➤ *în domeniul suportului administrativ:*

- a fost asigurată buna funcționare a instalațiilor, a echipamentelor și a tuturor sistemelor inginerești, în corespundere cu cerințele normative tehnice și de securitate în muncă. Totodată, se atestă deficiențe de ordin tehnic a unor instalații și echipamente care, în condițiile unui buget auster din anii precedenți, nu au fost remediate (capacitate redusă, uzură tehnică și morală, lipsa sistemului de control acces și supraveghere video, funcționare necorespunzătoare a sistemului antiincendiar etc.).

PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI

În scopul eficientizării activității instituției, Secretariatul Parlamentului își propune să realizeze următoarele activități pe parcursul anului 2022:

- operaționalizarea Sistemului Informațional e-Parlament pe cele trei module (LDMS, e-vot și Portalul Web);

- evaluarea procesului de planificare strategică și elaborarea unei viziuni pentru viitor;

- efectuarea analizei funcționale a Secretariatului și reingineria proceselor operaționale în cadrul Secretariatului Parlamentului;

- instituționalizarea mecanismului de evaluare a diverselor aspecte ale asistenței acordate Parlamentului (de exemplu: estimarea gradului de satisfacție a deputaților privind asistența acordată). Această procedură va permite evaluarea celor

mai relevanți factori ai climatului organizațional și furnizarea de date care să permită definirea strategiilor de îmbunătățire a randamentului organizațional;

- consolidarea nivelului de răspundere a managerilor din cadrul entității în vederea atingerii gradului de conformitate a sistemului CIM (cu toate cele 20 SNCI implementate);

- facilitarea organizării ședințelor conducerii Secretariatului Parlamentului cu angajații secretariatelor comisiilor permanente pentru a discuta problemele și soluțiile pentru rezolvarea acestora;

- dezvoltarea unui mecanism privind monitorizarea implementării recomandărilor expuse în rapoartele de audit intern, întru asigurarea executării integrale a acestora;

- lansarea proiectelor de asistență externă oferită Parlamentului și Secretariatului Parlamentului de către partenerii de dezvoltare (PNUD, Delegația UE, GIZ și Parlamentul European);

- urgentarea procesului de transmitere a sediului Parlamentului și a infrastructurii asociate acestuia la balanța instituției;

- reparația blocurilor de condiționare și elaborarea unui concept privind dezvoltarea infrastructurii din perimetrul străzilor Sfatul Țării și A. Corobceanu, care să includă viziunea pe termen lung privind utilizarea spațiilor din incinta clădirii Bazei Auto, renovarea clădirii fostei cafenele a Parlamentului, demolarea depozitelor degradate și amenajarea teritoriului adiacent;

- dezvoltarea platformei Intranet, implicit crearea unor noi module și instrumente pentru accesul rapid la informația necesară, dezvoltarea și unificarea Sistemului informațional integrat;

- dezvoltarea Centrului Multimedia;

- extinderea resurselor informaționale și creșterea calității datelor, dezvoltarea aplicațiilor mobile accesibile etc.

Capitolul III. SPORIREA ASISTENȚEI ACORDATE PARLAMENTULUI ÎN PROCESUL DE COMUNICARE ȘI COOPERARE CU MEDIUL INTERN ȘI EXTERN

13. Informarea publicului larg și a mass-media cu privire la activitatea Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului

Pentru anul de referință, activitățile de comunicare au avut ca obiectiv, pe de o parte, edificarea unei imagini instituționale transparente, incluzive, aproape de oameni, care inspiră încredere, informează și stimulează spiritul civic, pe de altă parte, implicarea oamenilor în procesul decizional. Criza pandemică a impus o nouă abordare a acțiunilor de comunicare, multe activități fiind realizate în format online.

Multimedia. A fost asigurată funcționalitatea platformei care integrează toate resursele necesare unei comunicări prompte și eficiente cu mass-media și cu publicul larg și a fost elaborat și completat parțial cu informație Modulul de educație civică.

Buletin informativ. A fost elaborat, editat și distribuit buletinul informativ al anului 2020 „Parlament INFO” (12 ediții lunare). Publicația reflectă evenimentele majore care au avut loc, proiectele discutate și aprobate în ședințele plenare, vizitele în străinătate ale conducerii și delegațiilor Parlamentului și ale oficialilor străini la Parlament, calendarul evenimentelor pentru fiecare lună.

Albumul „Parlamentul Republicii Moldova. Legislatura a X-a”. A fost asigurată elaborarea și editarea Albumului, care reprezintă un document istoric ce include etapele istorice ale unei legislaturi parlamentare, inclusiv scurt istoric privind alegerile parlamentare din anul 2019, constituirea Parlamentului de legislatura a X-a, crearea majorității parlamentare, alegerea conducerii Parlamentului, a Biroului permanent, constituirea fracțiunilor și a comisiilor permanente. De asemenea, albumul conține fotografii, date biografice ale deputaților și informații relevante din activitatea legislativă a acestora.

Constituția pe înțelesul copiilor. A fost lansată versiunea tipărită a ediției, iar în cadrul unui eveniment de comunicare cu ocazia Zilei Constituției, instituția a oferit gratuit 100 de exemplare cititorilor Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

Acreditarea jurnaliștilor. Au fost recepționate 54 dosare din partea instituțiilor mass-media naționale, internaționale și regionale, fiind perfectate 200 acreditări permanente pentru noua legislatură.

14. Campanii de informare și sensibilizare

Pe parcursul anului 2021 au fost organizate mai multe evenimente, după cum urmează.

Zilele Parlamentului Republicii Moldova. Cu ocazia celei de-a 30-a aniversări de la constituirea legislativului sediul Parlamentului a fost decorat cu iluminat festiv, inclusiv au fost instalate în fața clădirii cifre gigantice „30”, care semnifică perioada de activitate a instituției.

Campania națională săptămâna imunizării. A fost acordat suport conducerii Parlamentului pentru organizarea evenimentelor de încurajare și susținere a vaccinării (comunicate și conținut video).

aLEGE o viață fără violență. Parlamentul s-a aliniat, și în anul 2021, Campaniei ONU „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, fiind organizate două evenimente tematice – o dezbatere publică de lansare a Campaniei și ceremonia de închidere, cu organizarea unei expoziții în holul Parlamentului.

30 de ani de la semnarea Declarației de Independență a Republicii Moldova. Funcționarii Secretariatului Parlamentului au asigurat suportul pentru organizarea activităților dedicate celei de a 30-a aniversări a Independenței Republicii Moldova, precum și a mediatizat campania de informare. De asemenea, a fost organizată ședința comună festivă a Parlamentului cu Asociația obștească „Parlamentul 90”.

Săptămâna deschiderii parlamentare și Ziua Internațională a Democrației. Au fost organizate acțiuni de informare despre procesul legislativ, activitatea deputaților și implicarea cetățenilor în luarea deciziilor. În scuarul instituției au fost amenajate spații unde vizitatorii au putut discuta cu deputații și conducerea Parlamentului, a fost instalată o boxă pentru mesaje, solicitări și petiții adresate deputaților.

Tabăra parlamentară online, ediția a II-a. La tabără au participat circa 100 de copii și tineri din diferite raioane ale țării. La atelierile de informare, creație și discuții au participat deputați, angajați ai Secretariatului, precum și parteneri invitați. La finele taberei, copiilor le-au fost expediate certificate de participare, iar cei mai activi au primit premii simbolice – materiale informative și promoționale ale instituției.

Noaptea muzeelor. Cu ocazia Zilei Internaționale a Muzeelor, Muzeul Parlamentului a organizat un șir de activități de informare a publicului despre istoria legislativului, care au avut loc inclusiv în regim online. Totodată, în fața Parlamentului au fost expuse două automobile de epocă – Limuzina „Gaz-14 și „ZIL 41047” – din dotarea garajului instituției.

Jocul intelectual „Cunoaște-ți Parlamentul”. Pentru al patrulea an consecutiv, a fost organizat jocul intelectual pentru tineri „Cunoaște-ți Parlamentul”. Câștigătoarea ediției anului 2021 a fost echipa „PROXIMA” de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Anenii Noi.

Expoziții vernisate în Parlament. Pe parcursul perioadei de referință au fost organizate **8** expoziții tematice. Tradiția de a expune lucrări de artă în incinta Parlamentului a fost lansată în anul 2016. De atunci mai mulți oameni de artă, instituții și parteneri au inaugurat expoziții. Aceste activități reflectă caracterul deschis al instituției, rolul ei de promotor al artei și frumosului.

Târguri. În cadrul instituției au fost organizate două târguri: târgul de mărtișoare cu genericul „Primăvara care ne unește” și târgul de Crăciun.

Oficiile teritoriale de informare ale Parlamentului (OTIP). Pe parcursul anului 2021, au fost organizate **206** evenimente (sesiuni de informare, concursuri și alte acțiuni de comunicare desfășurate în zona de competență), la care au participat peste **4200** persoane. La întâlnirile cu deputații, organizate de OTIP-uri, au beneficiat de audiență **1280** persoane. Alte **1611** persoane au beneficiat de consultanță și asistență (inclusiv privind petiționarea) din partea angajaților OTIP-urilor.

Activitățile organizate de către OTIP-uri (evenimente, sesiuni de informare, acțiuni de comunicare):

OTIP Leova – 56 activități, cu participarea a 1405 persoane;

OTIP Orhei – 42 activități, cu participarea a 1034 persoane;

OTIP Edineț – 67 activități, cu participarea a 1364 persoane;

OTIP Comrat – 41 activități, cu participarea a 402 persoane.

Mediatizare. Secretariatul Parlamentului a oferit asistență în acțiunile de comunicare și informare a publicului privind activitatea parlamentară și procesul legislativ, a gestionat relațiile de comunicare dintre Parlament și instituțiile mass-media, a promovat imaginea instituțională a Parlamentului.

Tabelul nr. 6

Bilanțul statistic al activităților de informare a publicului larg despre activitatea parlamentară în dinamică pentru anii 2019-2021

Produce	2019	2020	2021
Comunicate de presă	710	1000	1334
Anunțuri de presă	190	600	1303
Conferințe de presă	143	417	296
Live	345 ore	1034 ore	1300 ore
Foto	1.6 TB	1.2 TB	2.3 TB
Video	1723 ore	2608 ore	3400 ore

Vizite de informare. Au fost organizate **38** tururi ghidate, la care au participat **539** vizitatori.

Multimedia și rețelele de socializare. În anul 2021 s-a constatat o dinamică pozitivă a accesării de către vizitatori a rețelilor de socializare ale Parlamentului.

Tabelul nr. 7

Informația statistică privind accesarea rețelilor sociale ale Parlamentului

Denumire rețea	2020	2021
Facebook		
Urmăritori	88.335	121.500 (+37,5%)
Impact persoane	7.082.757	5.597.217 (-21%)
Interacțiuni cu conținutul	9.342.906	8.088.467 (-14%)
YouTube		
Abonați	8863	13.201 (+49%)
Nr. de vizualizări	1.463.327	2.405.488 (+62%)
Ore de vizualizări	196.118	361.378,3 (+84%)
Odnoklassniki		
Membri ai grupului	979	1588 (+62%)
Twitter , abonați	1355	2039 (+50%)
Instagram , abonați	3858	4814 (+25%)
Flickr		
Vizualizări poze	911.701	1.745.206 (+91%)
Total poze	47.991	65.930 (+37%)
LinkedIn , urmăritori	196	890 (+354%)
Telegram , urmăritori	333	804 (+141%)
Podcast „Generația Z întreabă” - Podcasturi	11	2

15. Consolidarea cooperării cu societatea civilă

Secretariatul Parlamentului a elaborat *Raportul de sinteză privind colaborarea dintre comisiile parlamentare și societatea civilă*, conform informației parvenite de la comisiile parlamentare. Totodată, a fost întocmit un proiect de modificare a Hotărârii Parlamentului privind aprobarea Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, care urmează să fie consultat cu comisiile permanente.

Deoarece pe parcursul anului de raportare au avut loc alegeri parlamentare anticipate și s-a menținut starea de urgență în sănătate publică cauzată de răspândirea virusului SARS Cov-2, conferința anuală cu societatea civilă nu a avut loc.

Pe parcursul anului 2021, au fost recepționate și procesate **3** cereri ale reprezentanților societății civile de a fi incluși în lista părților interesate de procesul legislativ.

16. Relații externe bilaterale și multilaterale

Pe parcursul anului 2021, Secretariatul Parlamentului a oferit reprezentanților legislativului asistența necesară în activitățile de dezvoltare și promovare a cooperării cu mediul internațional. Astfel, angajații instituției, făcând uz și de oportunitățile comunicării virtuale, au organizat diverse activități de relații externe, inclusiv vizite peste hotarele țării.

În această perioadă, au fost organizate **205** întrevederi (dintre care **21** în format online) cu reprezentanți ai corpului diplomatic din România, Republica Lituania, Republica Letonia, Republica Federală Germania, Republica Austria, Republica Franceză, SUA etc. și ai unor organizații internaționale, cum ar fi instituțiile Uniunii Europene, APCE, UIP, AP OSCE, APCEMN, AP OTAN, FMI etc., dintre care **51** întrevederi au fost organizate cu Președintele Parlamentului (inclusiv **6** în format online).

Pentru aceste întrevederi au fost elaborate și distribuite participanților peste **155** seturi de materiale informativ-analitice, au fost redactate peste **315** mesaje pentru a menține corespondența oficială a Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului cu organismele și instituțiile din străinătate, precum și au fost transmise peste **296** solicitări de materiale informative la instituțiile guvernamentale în vederea pregătirii corespunzătoare a evenimentelor organizate pe dimensiunea externă. Totodată, au fost traduse în scris și verificate **1006** pagini standard de documente oficiale și corespondență externă și diplomatică din și în limbile română, engleză și franceză și s-a asigurat traducerea consecutivă și simultană în limbile română și engleză în cadrul a **63** evenimente protocolare.

În condițiile anului de referință, Secretariatul Parlamentului a asigurat consolidarea relațiilor externe ale Parlamentului, intensificarea relațiilor bilaterale cu parlamentele altor state și a acordat asistență pentru următoarele evenimente:

- vizita oficială a Președintelui Parlamentului Republicii Moldova la Camera Deputaților a Parlamentului României (31 august – 2 septembrie 2021);
- vizita de lucru a Președintelui Parlamentului Republica Moldova la Parlamentul European (28–30 noiembrie 2021);

- participarea la cea de-a Cincea Conferință Mondială a Președinților de Parlament, organizată de Uniunea Interparlamentară și Parlamentul Republicii Austria (7–8 septembrie 2021);

- participarea la cea de-a 53-a Sesiune plenară a AIP CSI (26 noiembrie 2021);

- vizite ale delegațiilor străine la Parlamentul Republicii Moldova (vizita delegației Comisiei pentru politică externă, apărare și securitate din cadrul Senatului Republicii Cehe; vizita delegației Comisiilor pentru politică externă și Comisiilor pentru afaceri europene ale Senatului și Camerei Deputaților din Parlamentul României; vizita Președinților Comitetelor pentru afaceri externe din cadrul Parlamentelor Țărilor Baltice; vizita Președintelui Grupului de prietenie Republica Elenă-Republica Moldova);

- vizite ale delegațiilor parlamentare peste hotare (participare la Conferința „Europa Carpaților”, organizată în cadrul Celui de-al 30-lea Forum economic; vizita oficială în Republica Austria, în componența delegației conduse de E.S. dna Maia SANDU Președintele Republicii Moldova; participare la Forumul de Înalt Nivel privind Viitorul Democrației; participare la Sesiunea plenară a Comunității Energetice; vizita de lucru la Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate; vizita de studiu la Seimas-ul Republicii Lituania).

Reuniuni ale comisiilor comune/adunărilor parlamentare bilaterale sau trilaterale: 2 reuniuni ale Comitetului Parlamentar de Asociere RM–UE; participare la cea de-a VII-a Sesiune a Adunării Parlamentare a Republicii Moldova și a Republicii Polone.

Cooperarea în cadrul organizațiilor parlamentare internaționale și regionale

Pe parcursul anului a fost oferit suportul informațional și logistic delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova pentru participarea, în format de videoconferință sau hibrid, la următoarele reuniuni internaționale și regionale:

- evenimentele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei;
- evenimentele Adunării Parlamentare EURONEST;
- evenimentele Adunării Interparlamentare a Comunității Statelor Independente;
- evenimentele Adunării Parlamentare a OSCE;
- evenimentele Uniunii Interparlamentare;
- evenimentele Adunării Parlamentare a OTAN;
- evenimentele Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră;
- evenimentele Dimensiunii Parlamentare a Inițiativei Central Europene;
- evenimentele Adunării Parlamentare a GUAM;
- vizite ale reprezentanților organizațiilor parlamentare internaționale și regionale în Republica Moldova;
- evenimente organizate pe dimensiunea externă în format online.

În contextul deținerii președinției Rețelei Secretarilor generali ai parlamentelor din țările Parteneriatului Estic, la 22 iulie 2021 a fost organizat webinarul „Educația civică în administrațiile parlamentare ale țărilor Parteneriatului Estic”. În cadrul acestui eveniment, reprezentanții secretariatelor parlamentelor Georgiei, Ucrainei, Armeniei și Republicii Moldova și-au împărtășit experiența referitoare la programele și acțiunile de educație civică dezvoltate și promovate de instituțiile lor. Discuțiile au

avut drept scop încurajarea unui dialog productiv între parlamente și cetățeni, precum și evidențierea unor repere care ar putea duce la generarea acțiunilor de promovare a dialogului direct cu societatea civilă.

La 8 octombrie 2021 a avut loc Reuniunea anuală de lucru a Secretarilor generali ai parlamentelor din țările Parteneriatului Estic, organizată în format online. Reuniunea a fost prezidată de către Secretarul general al Parlamentului Republicii Moldova, în calitate de Președinte al Rețelei.

17. Suport pentru informarea, consultarea și soluționarea problemelor petiționarilor

În perioada de referință au fost înregistrate **5125** petiții și adresări verbale (cu **623** petiții mai mult față de anul 2020), în care petiționari din localitățile țării, dar și din străinătate au abordat **7335** chestiuni (cu **744** mai multe în comparație cu anul 2020). Din numărul total al solicitărilor, **4250** au fost petiții scrise (82,9%) și **875** – adresări verbale (17,1%).

Cu referire la categoriile de solicitanți, **4501** petiții și adresări verbale au parvenit de la persoane fizice, ceea ce reprezintă 87,82%, iar **624** petiții și adresări verbale – de la persoane juridice, ceea ce reprezintă 12,18%.

Petițiile parvenite în adresa conducerii Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului au fost examinate de către comisiile permanente, subdiviziunile Secretariatului, dar și de către autoritățile și instituțiile cu competențe de examinare. În unele cazuri, petiționarilor li s-a comunicat verbal modul de soluționare a problemelor abordate.

Tabelul nr. 8

Situația privind modul de examinare și repartizare a petițiilor și adresărilor verbale, comparativ cu anul 2020

Petiții	2020		2021	
	Numărul de petiții	Ponderea în total (%)	Numărul de petiții	Ponderea în total (%)
1. Total petiții, din care:	4502	100	5125	100
- petiții transmise organelor de resort	1983	44	1785	35
- petiții examinate în Parlament	2519	56	3340	65
2. Din numărul total, petiții examinate de către autoritățile publice, luate la control	711	35	641	35,9
3. Audiențe	687	15,25	875	17

Analiza datelor statistice din ultimii ani privind petițiile adresate conducerii Parlamentului denotă un număr relativ constant de adresări, tematicile celor mai multe dintre ele rămânând aceleași: pretinsele încălcări ale dreptului de acces liber la justiție, ale dreptului la securitate și demnitate personală, ale dreptului la asistență medicală și la protecție socială, nerespectarea dreptului la proprietatea privată, problemele privind dezvoltarea infrastructurii, propuneri de modificare a legislației,

probleme ce țin de domeniul agriculturii, cele privind activitatea administrației publice centrale și locale etc.

Analiza datelor statistice denotă o majorare a numărului de petiții adresate Parlamentului în anul 2021 comparativ cu anul precedent, de la **4502** la **5125**, ceea ce constituie circa **13,84%**. Ponderea petițiilor examinate în cadrul Parlamentului la fel a crescut, constituind **65%** din numărul total.

Cele mai multe adresări (**3111**) vizează respectarea legislației, în special, fiind sesizate preținse abuzuri sau depășiri ale atribuțiilor de serviciu în activitatea organelor de ocrotire a normelor de drept, cu 270 adresări mai mult ca în anul 2020.

CONCLUZII

Din analiza rezultatelor implementării pe parcursul anului 2021 a obiectivului nr.3, se desprind următoarele concluzii:

➤ *pe segmentul de informare și comunicare:*

- activitățile de comunicare au fost adaptate la contextul restricțiilor pandemice. Astfel, vizitele de informare și evenimentele publice în cadrul Parlamentului și Oficiilor teritoriale de informare ale Parlamentului s-au desfășurat în grupuri mici și cu respectarea cerințelor de sănătate publică, inclusiv în regim online;

➤ *pe segmentul cooperării cu societatea civilă:*

- din cauza restricțiilor pandemice, activitățile de cooperare cu societatea civilă nu au înregistrat un progres semnificativ;

➤ *pe dimensiunea relațiilor externe:*

- a fost asigurată buna organizare și desfășurare a unui volum sporit de activități și a fost acordat întreg spectrul de consultanță și asistență (informațională, organizatorică, protocolară, de ceremonial parlamentar și lingvistică) conducerii și membrilor Parlamentului, precum și colaboratorilor Secretariatului Parlamentului. Toate activitățile organizate și desfășurate pe filiera externă și-au atins obiectivul scontat, fiind apreciate de membrii delegațiilor străine, chiar dacă, de multe ori, au fost organizate mai multe evenimente concomitent;

➤ *în domeniul gestionării petițiilor și audiențelor:*

- a fost înregistrată o majorare esențială a numărului petițiilor examinate în cadrul Parlamentului.

PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI

În scopul eficientizării activității instituției, dar și în vederea atenuării impactului impedimentelor menționate, Secretariatul Parlamentului își propune să realizeze următoarele activități pe parcursul anului 2022:

- creșterea numărului de transmisiuni în direct a ședințelor comisiilor parlamentare, a consultărilor și audierilor publice;

- organizarea vizitelor de informare, a expozițiilor și activităților de educație civică;

- actualizarea Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă și îmbunătățirea platformei de comunicare și consultare, prin consolidarea mecanismului de interacțiune cu numeroșii actori ai sectorului asociativ;

- diversificarea și intensificarea în continuare a relațiilor Parlamentului și ale Secretariatului Parlamentului cu organismele internaționale și instituțiile similare de peste hotare;

- asigurarea exercitării președinției în cadrul Rețelei secretarilor generali din parlamentele țărilor Parteneriatului Estic.

Capitolul IV. CREAREA ÎN CADRUL SECRETARIATULUI A UNUI CORP DE FUNCȚIONARI PROFESIONIȘTI, MOTIVAȚI, INTEGRI ȘI EFICIENȚI ÎN REALIZAREA ATRIBUȚIILOR CE LE REVIN

18. Dezvoltarea profesională a funcționarilor

Pe parcursul anului de referință s-au realizat anumite activități de dezvoltare profesională a funcționarilor publici în scopul sporirii competenței acestora.

Au fost identificate necesitățile de instruire la nivel de grup/subdiviziune și cele individuale și a fost aprobat *Planul de dezvoltare profesională a personalului din cadrul Secretariatului Parlamentului pentru anul 2021*. În termeni statistici, din numărul total de 220 funcționari publici, pe parcursul anului au fost instruite **195** persoane, înregistrând un număr total de **271** participări la **66** activități de instruire interne și externe, inclusiv cele neplanificate.

După tipul activității de instruire, se evidențiază numărul sporit al instruirilor externe în țară – 47, dintre care **26** au fost realizate în baza comenzii de stat (organizate de Academia de Administrare Publică) și **21** activități de instruire prestate de către specialiștii din cadrul altor autorități publice și/sau prestatorii serviciilor de instruire pe diverse arii de interes pentru angajații Secretariatului Parlamentului.

Ponderea funcționarilor care au beneficiat de dezvoltare profesională continuă este de 89%, cu durata formării profesionale de 3318 ore, respectiv 17 ore/om. Din numărul funcționarilor publici instruiți, doar 14% au beneficiat de minim 40 ore de dezvoltare profesională anuală, conform prevederilor legale.

Întru sporirea și menținerea nivelului de motivație al angajaților pentru atingerea obiectivelor propuse în activitatea Secretariatului, a fost elaborat și aprobat *Programul anual de motivare a angajaților Secretariatului Parlamentului pentru anul 2021*.

În pofida faptului că programele de stagii în Parlament au fost suspendate, pe perioada stării de urgență în sănătate publică, în cadrul Secretariatului Parlamentului, au fost organizate **18** stagii de practică, preponderent în regim online. În eventualitatea anulării stării de urgență în sănătate publică, a fost elaborat și aprobat *Regulamentul privind desfășurarea stagiilor de practică în cadrul Secretariatului Parlamentului*, act ce pune baza unui proces de organizare, desfășurare și evaluare a stagiilor de practică (în special, a practicii de specialitate/inițiere, a practicii de licență și a practicii de masterat) în cadrul subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului, ca parte integrantă a procesului educațional din Republica Moldova.

19. Ocuparea funcțiilor/posturilor

Pe parcursul anului a fost monitorizată continuu fluctuația de personal pe subdiviziuni, cu informarea periodică a conducerii privind funcțiile vacante. Rata fluctuației de personal pentru anul 2021 a constituit 12,77% (pe funcții publice și personal de deservire tehnică, auxiliar și muncitoresc).

Totodată, întru asigurarea unei politici de resurse umane echitabile, a fost organizat și coordonat procesul de ocupare a funcțiilor publice vacante prin modalitățile prevăzute de lege, informația detaliată fiind prezentată în continuare.

Statistica ocupării funcțiilor publice

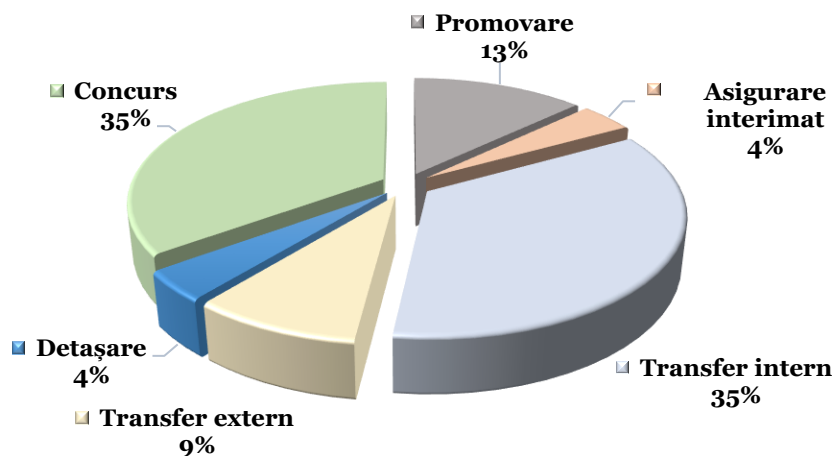
Modalitate de ocupare	Număr funcționari publici/ persoane
Promovare în funcție	3
Asigurare a interimatului	1
Transfer intern	8
Transfer din alte instituții	2
Detașare din alte instituții	1
Concurs	8

Au fost organizate și desfășurate 7 concursuri, la care au aplicat 88 persoane (pentru 8 funcții publice vacante de execuție). Pentru o funcție vacantă au candidat, în medie, 11 persoane. Întru desfășurarea conformă a concursurilor, au fost organizate și documentate 17 ședințe ale Comisiei de concurs.

Modalitățile preponderente de ocupare a funcțiilor publice vacante sau temporar vacante în cadrul Secretariatului Parlamentului sunt *concursul* și *transferul intern*, care înregistrează a câte **35%** din ponderea totală.

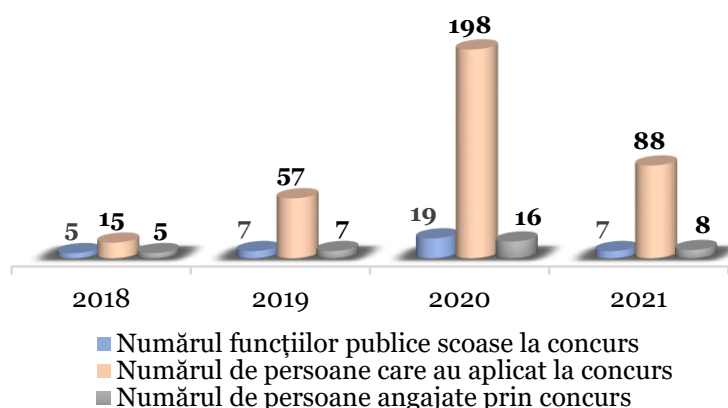
Diagrama nr. 1

Modalitatea de ocupare a funcțiilor publice vacante
în cadrul Secretariatului Parlamentului

În ultimii ani se înregistrează o creștere sporită de angajări prin concurs, ceea ce atestă asigurarea accesului la funcția publică al oricărei persoane care întrunește condițiile stabilite de lege.

Ocuparea funcțiilor publice vacante prin concurs

Pentru asigurarea necesarului de personal au fost realizate:

- angajări ale personalului în cabinetele demnitarilor în Parlament, în condițiile Legii nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, fiind perfectate actele administrative și contractele de muncă pentru **51** persoane;
- angajări ale personalului de deservire tehnică, auxiliar și muncitoresc în condițiile Codului muncii, cu perfectarea a **13** contracte individuale de muncă. Totodată, au fost prelungite relațiile de muncă cu personalul respectiv, fiind întocmite acorduri suplimentare la contractul individual de muncă pentru **63** angajați.

20. Desfășurarea perioadei de probă

Pe parcursul anului 2021, pentru 5 din cele 8 persoane angajate prin concurs a fost organizată și desfășurată perioada de probă. Din cei 5 funcționari publici debutanți, 3 au beneficiat inclusiv de un curs de inițiere privind integrarea profesională în funcția publică, în volum de 40 ore, cursuri prestate de Academia de Administrare Publică (AAP) la comanda de stat. Pentru 2 funcționari publici debutanți participarea la cursurile de instruire la AAP a fost contramandată în legătură cu faptul că perioada cursului a coincis cu o perioadă suprasolicitată în activitatea subdiviziunii. Urmare a finalizării cu succes a perioadei de probă, toți cei 5 funcționari publici debutanți au fost confirmați în funcție, cu depunerea jurământului în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

21. Salarizarea și garanțiile sociale

Au fost organizate și documentate **21** ședințe ale Comisiei de implementare a sistemului de salarizare în Parlamentul și Secretariatul Parlamentului, în cadrul cărora:

- au fost stabilite drepturile salariale în condițiile modificării valorii de referință pentru anul 2021 pentru deputați și angajații Secretariatului Parlamentului, precum și în cazul modificării raporturilor de serviciu/de muncă și, ca urmare, a clasei de salarizare – în total pentru **394** persoane;

- au fost examinate documentele confirmative pentru stabilirea sporului lunar pentru titlul științific și titlul onorific – pentru **11** persoane;
- au fost examinate documentele confirmative pentru determinarea vechimii în muncă întru stabilirea drepturilor salariale pentru funcționarii publici și personalul de deservire tehnică, auxiliar și muncitoresc angajat pe parcursul anului – pentru **27** persoane.

22. Asigurarea securității și sănătății în muncă

Pe parcursul anului a fost asigurată informarea funcționarilor publici și a personalului din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică privind măsurile de protecție și securitate a muncii, fiind realizate în acest sens **268** instruirii individuale primare la locul de muncă, cu completarea fișelor de instruire.

Totodată, în condițiile impuse de pandemia COVID-19, a fost asigurată monitorizarea continuă a situației privind infectarea cu virusul SARS CoV-2 a deputaților și a angajaților din Secretariatul Parlamentului și au fost organizate, cu suportul IMSP „Policlinica de stat”, **10** activități de vaccinare a deputaților și a angajaților Secretariatului, desfășurate în incinta Parlamentului.

23. Acordarea distincțiilor Parlamentului

În scopul aprecierii de către Parlamentul Republicii Moldova a contribuțiilor remarcabile și meritelor deosebite ale persoanelor fizice și juridice în diferite domenii de activitate, au fost elaborate proiecte de acte administrative cu privire la distincțiile Parlamentului.

Urmare a examinării celor 105 solicitări de decorare, au fost emise 47 dispoziții ale Președintelui Parlamentului privind conferirea următoarelor distincții ale Parlamentului Republicii Moldova.

Tabelul nr. 10

Statistica conferirii distincțiilor Parlamentului pentru anul 2021

Denumirea distincției	Număr
Medalia Democrației	5
Diploma de Onoare a Parlamentului	184
Diploma Parlamentului de gradul I	367
Diploma Parlamentului de gradul II	92
Diploma Parlamentului de gradul III	242

În total, au fost menționate cu distincții ale Parlamentului **890** persoane.

CONCLUZII

Pe parcursul anului 2021 a fost asigurată o politică echilibrată de *gestionare a resurselor umane*, conform cadrului normativ în domeniu. Principalele aspecte care au determinat activitatea de gestionare a resurselor umane au fost determinate de necesitatea de a asigura un regim sigur și protejat pentru activitățile curente și cele planificate, în condițiile de pandemie. Prin urmare:

- pe segmentul dezvoltării resurselor umane, din cele 25 subiecte de instruire planificate, 19 au fost dezvoltate prin activități de instruire internă, externă în țară și peste hotare, prin diverse forme de dezvoltare profesională (seminare, ateliere, conferințe, cursuri teoretice și practice) desfășurate, preponderent, în format online, dar și cu participare mixtă;

- în urma analizei datelor, se observă că gradul de conformare a instruirii funcționarilor publici la cerințele cadrului normativ de minim 40 ore anual nu a fost atins, în special în perioada pandemică, din motive obiective (lipsă de timp din partea funcționarilor publici pentru participare la instruirii, interesul limitat pentru subiectele de instruire externe);

- Planul de dezvoltare profesională a personalului din cadrul Secretariatului Parlamentului a inclus ca beneficiari de instruirii personalul de deservire tehnică, auxiliar și muncitoresc. Astfel, pe parcursul anului de referință ponderea personalului de deservire tehnică instruit a constituit 60%, ceea ce reprezintă un progres comparativ cu anii precedenți;

- cu referire la ocuparea funcțiilor publice de execuție de către debutanți, experiența anului 2021 demonstrează că aceasta constituie un potențial de întinerire a corpului de funcționari publici cu o generație de profesioniști în devenire;

- la procedura de evaluare se evidențiază atitudinea superficială a unor șefi de subdiviziuni, atât la etapa stabilirii obiectivelor individuale și a indicatorilor de performanță, cât și la etapa de completare a fișelor de evaluare, realizare a interviurilor și identificare a necesităților de instruire;

- asigurarea protecției muncii în cadrul Secretariatului rămâne a fi o activitate realizată parțial, dat fiind că persoanele responsabile de securitatea și sănătatea în muncă asigură doar instruirea introductiv-generală a angajaților și instruirea la locul de muncă a acestora.

PROPUNERI ȘI PRIORITĂȚI

Pentru a îmbunătăți procesul de gestionare a resurselor umane, precum și pentru a depăși deficiențele constatate pe acest segment, urmează a fi întreprinse mai multe acțiuni, printre care:

- revizuirea și actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al Secretariatului Parlamentului, a regulamentelor de activitate ale subdiviziunilor, a fișelor de post, după modificarea structurii organizatorice, planificată pentru anul curent;

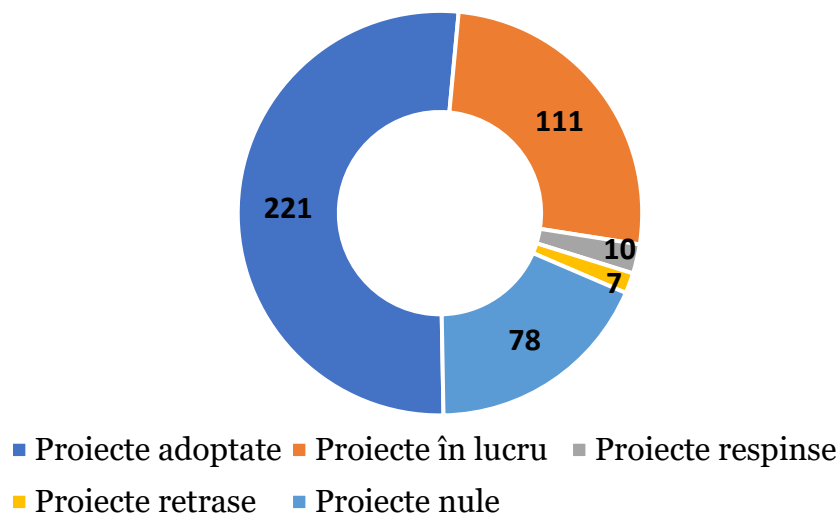
- revizuirea cadrului normativ existent întru îmbunătățirea procedurilor de evaluare a angajaților, de dezvoltare profesională, motivare a personalului, asigurare a măsurilor de protecție și securitate a muncii;

- revizuirea și actualizarea Regulamentului intern al Secretariatului Parlamentului, precum și a altor documente cu caracter intern pentru asigurarea unui management eficient al resurselor umane în cadrul Secretariatului;

- identificarea necesităților individuale de dezvoltare profesională, în special, în cadrul secretariatelor comisiilor permanente, astfel încât subiectele incluse în planul de instruire să reflecte necesitățile tuturor categoriilor de personal;

- responsabilizarea funcționarilor publici de conducere privind respectarea tuturor procedurilor de personal întru organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici din subordine;
- identificarea posibilităților de motivare financiară a formatorilor interni și a mentorilor;
- revizuirea conceptului Programului de stagii în Parlament.

Proiecte intrate în procedură legislativă în anul 2021 (total – 427 proiecte)

Sinteza actelor normative adoptate în anul 2021

TOTAL – 248 acte adoptate	Legi – 125	Conform art. 72 alin. (1) din Constituție	Legi constituționale	1
			Legi organice	123
			Legi ordinare	1
		dintre care:		
		Legi-cadru	19	
		Legi pentru modificare și completare	87	
		Legi pentru ratificări	19	
	Hotărâri – 123	Hotărâri-cadru	50	
		Hotărâri de modificare și completare	39	
		Hotărâri de numire/eliberare	34	
Acte aprobate în prima lectură			163	

Sinteza activității de stenografiere în perioada 2019–2021

Anul de referință	Nr. de ședințe plenare	Durata ședințelor, ore	Nr. de fișiere	Nr. pag. stenograme originale	Nr. de pag. sumare	Nr. de pag. stenograme redactate	Nr. de pag. raportul dezbaterilor
2019	32	129,19	625	2969	83	3048	594
2020	33	181,50	944	4668	126	4794	958
2021	40	238,09	1178	4638	129	4443	986

Numărul ședințelor desfășurate în comisiile permanente ale Parlamentului în anii 2020-2021

Comisia permanentă	2020	2021
Comisia juridică numiri și imunități	57	63
Comisia economie, buget și finanțe	24	43
Comisia securitate națională, apărare și ordine publică	20	35
Comisia politică externă și integrare europeană	31	28
Comisia drepturile omului și relații interetnice	13	20
Comisia administrație publică	14	26
Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	20	31
Comisia agricultură și industrie alimentară	29	33
Comisia protecție socială, sănătate și familie	24	33
Comisia mediu și dezvoltare regională	23	35
Comisia de control al finanțelor publice	29	26
Total	284	373

*Statistica prezentării rapoartelor/corapoartelor, avizelor și amendamentelor
la proiectele de acte normative în anul 2021*

Comisia sesizată în fond	Total rapoarte/ corapoarte prezentate		Total avize prezentate	
	Sesiunea de primăvară, legislatura a X-a	Sesiunea de toamnă, legislatura a XI-a	Sesiunea de primăvară, legislatura a X-a	Sesiunea de toamnă, legislatura a XI-a
Comisia juridică numiri și imunități	46/5	96/11	82	60
Comisia economie, buget și finanțe	48/2	80/10	11	51
Comisia securitate națională, apărare și ordine publică	6/3	14/3	42	90
Comisia politică externă și integrare europeană	7/1	12/10	15	41
Comisia drepturile omului și relații interetnice	1/1	1/1	10	43
Comisia administrație publică	5/2	9/3	39	104
Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	3/0	9/4	13	84
Comisia agricultură și industrie alimentară	8/1	9/1	33	111
Comisia protecție socială sănătate și familie	37/5	42/4	40	108
Comisia mediu și dezvoltare regională	7/1	11/0	81	114
Comisia de control al finanțelor publice	1/0	3/0	14	1
<i>Total comisii</i>	169/21	286/47	380	807
Direcția generală juridică			122	153
CNA			126	117
Guvernul			2	88
<i>Total</i>			630	1165
Amendamente prezentate de către deputați			73	199
TOTAL	169/21	286/47	703	1364

Sinteza activității de redactare a actelor adoptate

Anul	Acte adoptate redactate (ro/ru pag.)	Proiecte de acte normative redactate (ro/ru pag.)	Traduceri ale proiectelor de acte normative, pag.	Redactarea/ traducerea documentelor interne, pag.
2019	207 (983 ro/1000 ru)	93 (640 ro/691 ru)	245 (807 pag.)	88 (209 pag.)
2020	262 (1181 ro/2021 ru)	191 (2217 ro/2371 ru)	331 (1382 pag.ru)	101 (833 ro/401 ru)
2021	260 (1678 ro/1752 ru)	179 (1378 ro/1449 ru)	376 (2034 pag.ru)	185 (1035 ro/539 ru)